

Utbildningsdepartementet
103 33 Stockholm

REMISSVAR

Ökad flexibilitet inom studiemedlet

Saco, Sveriges akademikers centralorganisation, har tagit del av utbildningsdepartementets promemoria om en "Ökad flexibilitet inom studiestödssystemet", och önskar härmed yttra sig över förslaget.

Sammanfattande synpunkter

Promemorians övergripande syfte, att återgälda de studenter som hamnat i kläm mellan studiestödslagen och lärosätenas traditioner, är lovvärt. Studenterna ska inte behöva drabbas av återkrav så länge de följt kursplanerna och deltagit i heltidsstudier. Promemorians förslag kommer med största sannolikhet lösa de akuta problem som uppkommit för studenter på främst tekniska utbildningar under läsåret 09/10. Men det är viktigt att understryka att samma regler bör gälla för alla i studiemedelssystemet, oavsett vilken utbildning studenten går på, och förslaget i promemorian är ett avsteg från detta.

Risk för o-likabehandling och godtycke

Promemorians förslag innebär att utbildningar som före den 1 januari 2010 haft ett studieupplägg som inneburit ett "normalstudieår" om mindre än 40 veckor men minst 36 veckor, ska fortsättningsvis ge rätt till 40 veckors studiemedel. Det innebär två problem.

För det första, skälen till detta annorlunda studieupplägg anges i promemorian företrädesvis vara pedagogiska skäl. Om ett sådant studieupplägg skulle vara mer pedagogiskt finns det ingen anledning att inte andra utbildningar också skulle tillåtas följa efter, och ändra sina studieupplägg av pedagogiska skäl. Dock måste det kunna motiveras just ur pedagogisk synpunkt. Att förkorta utbildningarna av andra skäl, såsom administrativa eller ekonomiska, måste ses som en försämring av kvaliteten, och det måste förhindras. Studenterna har rätt till en utbildning på heltid, under hela terminen.

För det andra, enligt promemorian ska utgångspunkten för CSN:s bedömning om vilka utbildningar som omfattas av undantaget vara "att endast de utbildningsprogram där studier om 60 högskolepoäng har bedrivits under mindre än 40 men mer än 35 veckor under ett normalstudieår och där de studerande på grund av detta har fått återkrav under 2009 och 2010 (min kursivering) ska omfattas av undantaget".

Det är orimligt att utbildningar ska ge olika rätt till studiemedel, beroende på när utbildningens upplägg anses startat, och beroende på om studenter på utbildningen tidigare fått återkrav eller inte. Det föreslagna upplägget innebär också, som Sacoförbundet Naturvetarna påpekar i sitt remissvar, att liknande utbildningar på olika orter får olika förutsättningar att självständigt utforma utbildningsupplägget.

Tidsgränsen är också ett problem i det att det blir omöjligt för nya utbildningar, till exempel nya inriktningar på civilingenjörsprogrammen, att välja att följa det utbildningsupplägg som äldre civilingenjörsutbildningar får använda.

Josefin Edström
Samhällspolitiska
avdelningen
08-613 48 20
josefin.edstrom@saco.se

Sveriges akademikers
centralorganisation
Box 2206
103 15 Stockholm
Besök: Lilla Nygatan 14
Tel växel: 08-613 48 00
Fax: 08-24 77 01
E-post: kansli@saco.se
www.saco.se

3.1 Studiemedel för annan tid än studietid i vissa undantagsfall

Saco är av den principiella åsikten att studiemedel inte ska ges för annan tid än studietid. Vi ska värna om vårt studiemedelssystem, och då krävs att studiemedelssystemet har ett brett stöd från både studenter och skattebetalare. Därför bör inte studiemedel betalas ut för annan tid än studietid, om det går att undvika.

Med det sagt, så är vi positiva till att CSN kan pröva huruvida det för vissa utbildningar kan ges dispens från den regeln, till exempel utifrån ett specifikt pedagogiskt upplägg. En sådan prövning bör vara öppen för alla utbildningar, men för att värna kvaliteten på utbildningarna ska inte dispens ges alltför lättvindigt, utan enbart när det finns en god anledning och en fortsatt hög kvalitet i utbildningen kan säkras.

Det förtjänar också att påpekas att det inte borde ligga i statens intresse att pådyvla studenterna högre lånekostnader än nödvändigt. För den student som vill, bör alltså möjligheten att finansiera 36 veckors studier med 36 veckors studiemedel kvarstå.

4. Ikraftträdande

Saco sympatiserar med tanken att de studenter som drabbats av återbetalningskrav enkom för att de blivit felinformerade om utbildningens omfattning i veckor bör få tillbaka det studiemedel de återkrävts på, retroaktivt. Det är av vikt att tydlig information om detta ges till de studenter som är drabbade.

5. Konsekvenser

I stycket har en diskussion om fribeloppet utelämnats. Det bör påpekas att fribeloppet baseras på hur många veckor studenten studerar. En studietid på 36 veckor ger ett högre fribelopp än 40 veckor. Det bör tydliggöras att förslaget innebär att en studietid om minst 36 veckor med 40 veckors studiemedel på de aktuella utbildningarna, också leder till ett fribelopp baserat på 40 veckors studiemedel.

Problem med återkrav på andra utbildningar

Slutligen, flera av Sacos förbund har uttryckt farhågor att denna förändring av studiemedelssystemet inte hanterar de problem med återkrav som studenter på andra utbildningar, såsom naturvetenskapliga, humanistiska eller samhällsvetenskapliga utbildningar, har. Att tentor rättas alltför sent på terminen, och att poäng rapporteras in för sent och därför inte hinner in till CSN i tid för nästa studiemedelsbeslut, till exempel.

I övrigt hänvisas till bilagda remissvar från Jusek, Lärarnas Riksförbund, Naturvetarna och Naturvetarnas studentråd, Sveriges Tandläkarförbund samt de svar som DIK, Saco Studentråd, och Sveriges Ingenjörer har inkommit med direkt till departementet.

Med vänlig hälsning

Sveriges akademikers centralorganisation

Gunnar Wetterberg

Maria Noleryd